

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Magyar Adrienn LL.M., vezető jogi tanácsadó, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2025.11.1

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdéseltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

Ajánlatkérő jól értelmezi-e, hogy a Kbt. 16. § (1) bekezdése szerint meghatározott becsült érték esetében a közbeszerzés megkezdésekor a közbeszerzés tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált – általános forgalmi adó nélkül számított, a 17–20. §-ban foglaltakra tekintettel megállapított – teljes ellenszolgáltatást kell érteni, melynek kiszámítása esetén a jogalkotó (pl. indikatív árajánlatok alapján) az átlag (számítási közép) meghatározását érti? Azaz, ha ajánlatkérő lefolytat egy indikatív árajánlatkérést a becsült érték helyes meghatározása érdekében, és a beérkező 3 db indikatív árajánlat nettó 20 millió Ft, nettó 21 millió Ft és nettó 22 millió Ft, akkor a becsült érték a számítási közép, nettó 21 millió Ft?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Indikatív ajánlatok bekérése esetén a becsült értéket a benyújtott indikatív árajánlatok számítási átlaga alapján célszerű kiszámolni, ugyanakkor a Közbeszerzési Hatóság javasolja, hogy az ajánlatkérő több objektív módszer lefolytatásával, azok végeredménye alapján határozza meg a közbeszerzési eljárás becsült értékét.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 16. § (1) bekezdése alapján a közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált – általános forgalmi adó nélkül számított, teljes ellenszolgáltatást kell érteni, az opcionális részt is beleértve. A Kbt. 28. § (2) bekezdése szerint az ajánlatkérő az eljárás előkészítése során köteles a becsült érték meghatározása céljából külön vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. A vizsgálat során az ajánlatkérő objektív alapú módszereket alkalmazhat, amelyeket példálózó jelleggel a hatályos Kbt. felsorol. Ilyen például a beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése, vagy a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás, esetleg igazságügyi szakértő igénybe vétele a becsült érték megállapításához, vagy a szakmai kamarák által ajánlott díjszabások figyelembe vétele, továbbá a szakmai kamarák által előállított és karbantartott, megvalósítási értéken alapuló, részletes építési adatbázis figyelembe vétele, vagy az ajánlatkérő korábbi, hasonló tárgyra irányuló szerződéseinek elemzése. Az ajánlatkérő a Kbt. 28. § (2) bekezdésében felsoroltakon kívül más objektív módszert is alkalmazhat a közbeszerzési eljárás becsült értékének megállapítására. A becsült érték megállapításának egyik leggyakoribb módszere az indikatív ajánlatok bekérése, amellyel összefüggésben a Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet, hogy ahhoz, hogy az indikatív árajánlatok megfelelő alappal szolgálhassanak a becsült érték megállapításához, kellően részletes műszaki leírás és a lényeges szerződéses feltételek (pl. teljesítési határidő, fizetési feltételek) megadása szükséges az indikatív árajánlatok bekérése során. Indikatív ajánlatkérést olyan gazdasági szereplők részére kell küldeni, amelyek az ajánlatkérés tárgyát képező termékre, szolgáltatásra, építési munkára képesek is ajánlatot adni. A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak a közbeszerzési eljárások előkészítésével kapcsolatban kiadott útmutatója (2025. május 29.) szerint „A becsült érték meghatározására alkalmazandó módszereknek alkalmasnak kell lenniük a becsült érték összegének

objektív meghatározására, ugyanakkor a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács felhívja a figyelmet, hogy mindegyik módszernek lehetnek adott esetben korlátai, a figyelembe vehető információk köre korlátozott lehet. Ezzel összefüggésben nem zárható ki annak lehetősége sem, hogy az ajánlatkérő több módszert alkalmazzon a becsült érték meghatározása során és az egyes módszerek végeredményeként meghatározott értékeket ezt követően összevesse, ezáltal még inkább megbizonyosodva a becsült érték megállapításának helyes és szakszerű voltáról. Ez esetben tehát nincs akadálya annak, hogy több módszer lefolytatásával, azok végeredménye alapján járja körül az ajánlatkérő a becsült érték kérdéskörét.”

2. kérdés

Az állami közbeszerzési szaktanácsadó (továbbiakban: ÁKSZ) megbízási jogviszonyt kizárólag saját nevében – magánszemélyként vagy egyéni vállalkozóként – létesíthet. A megbízási szerződés alapján eljáró szaktanácsadót más ÁKSZ akkor helyettesítheti, ha erre a megbízási szerződés lehetőséget ad. A kérdés arra irányul, hogy az ÁKSZ saját nevében létesíthet-e megbízási jogviszonyt ajánlatkérőkkel – a munkáltató ajánlatkérő engedélyével – oly módon, hogy egy gazdasági társaságban rendelkezik tulajdonrészrel és ügyvezetői tisztséggel? Ebben az esetben az ÁKSZ saját nevében kötné meg és írná alá a megbízási szerződést, továbbá a szerződés tartalmában kiemelésre kerülne, hogy személyesen látja el a közbeszerzési szakértelemmel kapcsolatos feladatokat, viszont az ajánlatkérővel szerződő partner a gazdasági társaság lenne. Az ügyvezetői tisztség során az ÁKSZ-nak személyes felelőssége van, így a felelősségi körök is megfelelően kerülnének meghatározásra.

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Kbt. 27. § (3b) bekezdése lehetővé teszi – a foglalkoztató ajánlatkérő engedélyével –, hogy az ÁKSZ megbízási jogviszonyt létesítsen más ajánlatkérővel közbeszerzési szakértelem biztosítására. Maga az ÁKSZ rendelet konkrétan meg is jelöli a megbízási jogviszony lehetséges formáit, azaz, hogy az ÁKSZ megbízási jogviszonyt csak saját nevében, magánszemélyként vagy egyéni vállalkozóként, tehát természetes személyként létesíthet. Ezen jogszabályi rendelkezés azt feltételezi, hogy a megbízási szerződést maga az ÁKSZ kösse meg saját nevében. Az ÁKSZ tulajdonában álló vagy ügyvezetésével működő gazdasági társaság – azaz jogi személy – tehát nem létesíthet az ÁKSZ helyett ÁKSZ tevékenységre megbízási jogviszonyt.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Az állami közbeszerzési szaktanácsadói tevékenységről szóló 478/2023. (X. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban: ÁKSZ rendelet) 18. § (10) bekezdése szerint „A Kbt. 27. § (3b) bekezdése szerint az állami közbeszerzési szaktanácsadó megbízási jogviszonyt kizárólag saját nevében – magánszemélyként vagy egyéni vállalkozóként – létesíthet. A megbízási szerződés alapján eljáró szaktanácsadót más állami közbeszerzési szaktanácsadó akkor helyettesítheti, ha erre a megbízási szerződés lehetőséget ad.”

Az ÁKSZ rendelet 1. § 2. pontja szerint az ÁKSZ a Kbt. 3. § 2a. pontja szerinti természetes személy. Természetes személynek minősül a magánszemély mellett az egyéni vállalkozó is az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény 2. § (1) bekezdése és a Kúria Kfv.III.37.793/2022/5. számú ítélete szerint.

Mivel a Kbt. 27. § (3b) bekezdése rögzíti, hogy más ajánlatkérővel megbízási jogviszonyt az ÁKSZ saját nevében létesíthet, ez feltételezi, hogy természetes személy jogosult ÁKSZ tevékenységre megbízási jogviszonyt létesíteni. Az ÁKSZ rendelet kifejezetten természetes személynek minősíti az ÁKSZ-t. Mindez kizárja, hogy az ÁKSZ tevékenységre egy gazdasági társaság (Kft.) létesítsen megbízási jogviszonyt, már csak azért is, mert az ÁKSZ ilyen jogviszony létesítésére csak saját nevében jogosult.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet, hogy eltérő szabályozás vonatkozik az ügyvezetői felelősségre és az ÁKSZ felelősségére. Amennyiben az ÁKSZ tevékenységét megbízási jogviszony keretében látja el, az esetben a Ptk. 6:142. §-a alkalmazandó, míg a gazdasági társaság ügyvezetőjének felelősségére a Ptk. 3:24. §-a. Továbbá az ÁKSZ tevékenységét megbízási jogviszony keretében ellátó természetes személy az ÁKSZ rendelet 16. §-a szerinti felelősségbiztosítási szerződés megkötésére is köteles, amelyre a gazdasági társaság vezető tisztségviselője ügyvezetői tisztségének ellátásához nem köteles.

Az ÁKSZ rendelet 18. § (11) bekezdése szerint „A tevékenységét megbízási jogviszony alapján ellátó állami közbeszerzési szaktanácsadó a tevékenysége körében okozott kár megtérítéséért a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szabályai szerint felel.”

3. kérdés

3.1. A közbeszerzési eljárásban keletkezett dokumentumok közül az eljárás mely dokumentumai képezik automatikusan részét a szerződésnek a felek szerződéses jogviszonyában, ha a felek erről külön nem rendelkeztek a szerződésben (ajánlati felhívás, kiegészítő tájékoztatások, műszaki leírás, dokumentáció segédlet, szerződéstervezet)?

3.2. Amennyiben a felek rendelkeztek arról, hogy a teljes dokumentáció része a szerződésnek, akkor jól gondoljuk-e, hogy a dokumentációban foglalt rendelkezések, amelyek a konkrét szerződésben nincsenek megismételve, ugyanúgy jogokat és kötelezettségeket keletkeztethetnek a felekre vonatkozóan, mint a konkrét szerződés rendelkezései?

3.3. Amennyiben egy adott kérdésben csupán a dokumentációban megadott feltételek egy része kerül be a szerződés szövegébe – akár adminisztrációs hiba folytán, akár területi okok miatt – viszont a felek rendelkeztek arról, hogy a szerződés része a dokumentáció is, jól gondoljuk-e,

hogy a dokumentációban rögzített rendelkezéseket is alkalmazni kell a szerződés teljesítése során (természetesen amennyiben a dokumentációban szereplő többletinformáció nem áll ellentétben a szerződés releváns passzusával)?

3.4. Amennyiben tévesen értelmezi a kérdező ezt az automatizmust, abban az esetben szükséges-e a feleknek szerződésmódosítással élniük annak érdekében, hogy a dokumentációban lévő rendelkezés a közöttük létrejött jogviszonyban alkalmazható legyen?

3.5. Ha az előző kérdésre a válasz igen, akkor ez minősülhet-e nem lényeges módosításnak, és így eljárás lefolytatása nélkül a Kbt. 141. § (6) bekezdése alapján módosítható-e a szerződés?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

3.1.-3.5. A Kbt. 131. § (1) bekezdése alapján a szerződést a közbeszerzési eljárásban közzolt végleges feltételek, azaz a közbeszerzési dokumentumok, valamint az annak részét képező szerződéstervezet, és az ajánlati kööttséggel terhelt (végleges) ajánlat tartalmának megfelelően kell megkötni. A közbeszerzési dokumentumok körébe tartozó iratok körét a Kbt. 3. § 21. pontja határozza meg. A kérdező jól értelmezi, hogy attól, hogy a közbeszerzési dokumentumok tartalma nincsen a szerződésben megismételve, vagy ezen dokumentumok nincsenek fizikailag a szerződéshez csatolva, attól még azok a szerződés részét képezik és alkalmazandók a teljesítés során.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 66. § (2) bekezdésére tekintettel az ajánlati kööttség nemcsak a szerződésre és az ajánlatban megajánlott ellenszolgáltatásra áll be, hanem az ajánlati/ajánlattételi felhívás tartalmára is. A Kbt. 131. § (1) bekezdése alapján a közbeszerzési dokumentumok, mint végleges feltételek, a szerződéstervezet és a nyertes ajánlattevő ajánlati kööttséggel terhelt (végleges) ajánlata képezi együttesen a szerződés tartalmát.

A Kbt. 3. § 21. pontja szerint „közbeszerzési dokumentum minden olyan dokumentum, amelyet az ajánlatkérő a közbeszerzés vagy a koncesszió tárgya, illetve a közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás leírása vagy meghatározása érdekében hoz létre, illetve amelyre ennek érdekében hivatkozik, így különösen az eljárást meghirdető hirdetmény, az eljárást meghirdető felhívásként alkalmazott előzetes tájékoztató, műszaki leírás, ismertető, kiegészítő tájékoztató, javasolt szerződéses feltételek, a gazdasági szereplők által benyújtandó dokumentumok mintái, részletes ártáblázat vagy árazatlan költségvetés”.

A végleges feltételeknek és az ajánlatnak megfelelő szerződéskötés a gyakorlatban azt jelenti, hogy a szerződés szövege visszautal a közbeszerzési eljárás során keletkezett dokumentumokra (pl. felhívás, kiegészítő tájékoztatások, műszaki leírás, szerződéstervezet, nyertes ajánlat), úgy, hogy azok tartalma akkor is a szerződés részét képezi, ha fizikailag nem kerülnek másolati példányban csatolásra az aláírt szerződéshez. Az ajánlatkérő által a szerződésben kötelezően előírandó tartalmi elemekre vonatkozóan a Kbt. 131. § (2) bekezdése és a Kbt. 136. § (1)-(2) bekezdése tartalmaz iránymutatást. Amely adatokra, rendelkezésekre vonatkozóan a Kbt. előírja, hogy azt a szerződésnek kötelezően tartalmaznia kell, azokat a szerződés szövegébe kifejezetten bele kell írni (pl. nyertes ajánlat értékelésre kerülő elemei), míg a nyertes ajánlat más részei (pl. az árazott költségvetésben megajánlott konkrét termékek, vagy az ajánlattevő alkalmasságának igazolása körében név szerint bemutatott – de értékelésre nem kerülő – szakemberek) adott esetben csak az ajánlatban található meg, és bár kötelezően betartandók, azaz a szerződéses kötelezettség tartalmi részét képezik, nincsenek a szerződésbe szó szerint bemásolva.

Ezen túlmenően a Kbt. 135. § (10) bekezdése további kötelező tartalmi elemeket ír elő arra az esetre is, ha a

felek erről nem állapodtak meg a szerződésben. A Kbt. tehát kifejezetten rendelkezik arról, hogy mely információkat kell kötelezően tartalmaznia a szerződésnek és mely rendelkezést tilos a szerződésben feltüntetni. A Kbt.-n kívül más jogszabályok is tartalmaznak kötelező előírásokat a szerződés tartalmára nézve, így például az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet [a továbbiakban: Épkiv.] vagy az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény és a végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet. A Kbt. 2. § (7)-(8) bekezdése szerint amennyiben a Kbt.-ben nincs kifejezetten egy adott kérdést érintően rendelkezés, akkor a Kbt. alapelveinek betartása mellett mögöttes jogszabályként a Ptk. rendelkezései az irányadók.

4. kérdés

Ajánlatkérő dinamikus beszerzési rendszer (továbbiakban: DBR) keretében több részes, árubeszerzés tárgyú keretmegállapodás megkötésére irányuló közbeszerzési eljárást folytat le. Ajánlatkérő több rész bírálata során is észlelte, hogy az „A” ajánlattevő és a „B” ajánlattevő ugyanazon gyártó, ugyanazon típusú termékét ajánlotta meg, továbbá mindkét ajánlattevő által benyújtott gyártói nyilatkozatok alapján megállapítható, hogy az „A” ajánlattevő a gyártó hivatalos magyarországi forgalmazója. A” ajánlattevő az ajánlatkérő felvilágosítás kérésére az alábbi választ adta: „A” ajánlattevő az érintett gyártó készülékeinek magyarországi értékesítésével foglalkozik, forgalmazási jogosultságot nem adhat tovább, és nem is adott más részére.

„A” ajánlattevő kizárólag értékesítéssel foglalkozik, amit a szerződésüknek és a jogszabályoknak megfelelően bármilyen vevő vagy felhasználó számára egységesen nyújt. „A” cég jogosult más gazdasági szereplők részére termékeket értékesíteni, akár tovább értékesítés céljára is.

4.1. A kérdés arra irányul, hogy az „A” ajánlattevőnek az elvárható gondosság mellett vajon fel kellett-e volna ismernie azt, a termék „B” ajánlattevő részére történő tovább értékesítése során (feltételezve, hogy a szükséges termékekre vonatkozó műszaki leírás és egyéb szükséges dokumentum megküldésre került „A” ajánlattevő részére), hogy ugyanazon közbeszerzési eljárásban kívánnak indulni mindkettőn?

4.2. Az A” és „B” ajánlattevők által tanúsított magatartásforma jogszerű-e, vagy a Kbt.-be ütköző magatartásnak minősíthető egy közbeszerzési eljárás során?

4.3. Ajánlatkérő eleget tesz-e a Kbt. 69. § (1) bekezdés szerinti vizsgálati kötelezettségének a felvilágosítás kérés kiküldésével vagy pedig fennáll-e további vizsgálati kötelezettsége és/vagy

a Gazdasági Versenyhivatal (továbbiakban: GVH) felé jelzési kötelezettsége?

4.4. Joggal lehetne-e hivatkozni a Kbt. 2. § (2)-(3) bekezdésében foglalt alapelvekre, így különösen a verseny tisztaságának, az esélyegyenlőségnek a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek sérelmére?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

4.1.-4.4. A forgalmazónak alapesetben nem szükséges vizsgálnia, hogy kik vásárolnak tőle és a vásárolt terméket milyen célra használják fel. A Kbt. – az alapelvek betartása mellett – nem tiltja, hogy egyazon eljárásban több ajánlattevő is ugyanazon gyártó ugyanazon típusú termékét ajánlja meg. A Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik elegendő információval annak megállapításához, hogy az „A” és „B” ajánlattevők által tanúsított magatartás a Kbt. 36. §-ába ütközik-e, mivel nem ismeri az eljárás dokumentumainak részletes tartalmát. Ajánlatkérő a helyzet tisztázása érdekében akár több alkalommal is felvilágosítást kérhet mindkét ajánlattevőtől. A Kbt. 36. § (2) bekezdése alapján a verseny nyilvánvaló megsértése, vagy ennek alapos okkal történő feltételezése esetén kell az ajánlatkérőnek a GVH felé jelzéssel élnie.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint kizárólag alapelvi jogsérelem kimondására a döntőbizottsági gyakorlat alapján akkor kerülhet sor, ha tételes jogszabálysértés nem történt. Annak megítélése az ajánlatkérő feladata és felelőssége – az eset összes körülményének ismeretében –, hogy a Kbt. 36. § (2) bekezdése sérült-e, majd az erre vonatkozó döntést követően vizsgálható az alapelvi sérelem kérdése. Az alapelvi sérelem megállapításának feltétele, hogy a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát veszélyeztető helyzet, mint eredmény bekövetkezzen.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Önmagában az a körülmény nem minősül a Kbt. megsértésének, hogy a gyártó forgalmazója több piaci szereplő számára is értékesít egy adott terméket. Az állásfoglaláskérésben arra vonatkozó egyértelmű információ nem merült fel, hogy a forgalmazó „A” ajánlattevő tudta-e, hogy az általa

eladott terméket a „B” ajánlattevő milyen célra, kinek értékesíti tovább, és hogy ugyanazon közbeszerzési eljárásban kívánja majd megajánlani, ahogyan arra vonatkozó adat sem állapítható meg a Közbeszerzési Hatóság rendelkezésére álló információkból, hogy a vásárló „B”

ajánlattevő tudta volna, hogy az „A” forgalmazó is indulni kíván ugyanazon közbeszerzési eljárásban. A Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti jogsértés vizsgálata során döntő tényező lehet az egyes ajánlattevők önállósága, hogy az adott közbeszerzési eljárás során történő ajánlattételről milyen módon született a döntés, az az egyes gazdasági szereplők autonóm elhatározásán alapult-e.

Amennyiben mindkét gazdasági szereplő DBR-be történő felvételére a részvételi szakasz összegezésének megküldését megelőzően került sor és az összegezésben „A” és „B” jelentkező is szerepelt érvényes jelentkezőként, az esetben szerezhettek tudomást egyik gazdasági szereplő a másik részvételéről az eljárásban. DBR esetén a részvételi szakasz összegezésének megküldését követően a rendszerbe felvett új gazdasági szereplőkről a rendszerbe már korábban felvett gazdasági szereplők nem kapnak külön értesítést. Az ajánlattételi felhívás megküldése az EKR rendszeren keresztül közvetlenül történik az ajánlattevőknek, így – amennyiben nem szerepelt mindkét jelentkező a részvételi összegezésben – nem feltétlenül ismerik egymást az eljárásban résztvevő piaci szereplők az ajánlattételi szakaszban.

A Kbt. 3. § 2. b) pontja alapján a gyártó és a forgalmazó nem minősül alvállalkozónak. A Közbeszerzési Hatóságnak nem áll rendelkezésére olyan adat, amelyből a Kbt. 36. § (1) bekezdése szerinti jogsértés megállapítható lenne. Az ajánlatkérőnek azt is vizsgálnia kell, hogy a Kbt. 2. §-a szerinti alapelvek, illetőleg a Kbt. 36. § (2) bekezdésének sérelme felmerül-e az állásfoglaláskérésrel érintett eljárásban.

A Kbt. 36. § (2) bekezdése szerint, amennyiben az ajánlatkérő az adott közbeszerzési eljárás során a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (továbbiakban: Tpv.) 11. §-a, vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti rendelkezések nyilvánvaló megsértését észleli, vagy azt alapos okkal feltételezi, köteles azt – a Tpv. bejelentésre vagy panaszra vonatkozó szabályai szerint – jelezni a GVH-nak. „Nyilvánvaló megsértés észlelése” esetén az ajánlatkérő értesítési kötelezettsége az egyértelmű bizonyítottság, megállapíthatóság esetén áll fenn. „Alapos okkal történő feltételezés” esetén nem elegendő a feltételezés, a szubjektív megítélés, mindenképpen szükséges hozzá az alapos ok(ok)on való nyugvás is, melyhez szükséges, hogy az ajánlatkérő a rendelkezésre álló dokumentumokra, bizonyítékokra tekintettel, alappal gondolhasson arra, hogy a konkrét esetben megvalósulhatott a

jogsértés (D.492/22/2009. számú határozat). Amennyiben az ajánlatkérő bizonyítani tudja, hogy az ajánlattevő az adott közbeszerzési eljárásban megsértette a Tpv. 11. §-át vagy az EUMSZ 101. cikkét, akkor nemcsak a GVH felé való jelzési kötelezettség áll fent, hanem a Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontja szerinti kötelező kizáró ok is megvalósul. A Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontja a bizonyítást az ajánlatkérő kötelezettségévé teszi.

A Tpv. 11. § (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások egyesülési jog alapján létrejött szervezetének, köztestületének, egyesülésének és más hasonló szervezetének a döntése, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre. Versenyt torzító megállapodás létrejötté akkor állapítható meg, ha az ajánlattevők összehangoltan tesznek ajánlatot vagy lépnek fel a közbeszerzési eljárásban. Sem a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.), sem a Kbt. nem ír elő az ajánlatkérő számára kötött bizonyítást, tehát az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás során minden olyan bizonyítékot felhasználhat, amely alkalmas a valóságnak megfelelő tényállás megállapítására, azonban figyelemmel kell lenni arra is, hogy az ajánlatkérő nyomozati cselekményeket nem végezhet, a rendelkezésre álló információk, bizonyítékok pedig jellegüknél fogva korlátozottak. Közvetlen – minden kétséget kizáró – bizonyíték általában nem áll az ajánlatkérő rendelkezésére.

Ennek megfelelően a kizáró okhoz vezető döntés jellemzően közvetett bizonyítékokon alapul, így a következtetéseknek nagyobb szerep jut a jogsértés megállapításánál, de önmagában erre hivatkozással nem lehet állítani, hogy a tényállás csak vélelmezett lenne, feltételezéseken alapulna.

Az ajánlatkérői döntés meghozatalakor a versenyjogsértés alátámasztása az ajánlatkérő feladata, a rendelkezésre álló egyes bizonyítékok logikai láncba fűzésével és az azokból levont okszerű következtetéssel – egyetlen, mindent elsöprő, közvetlen dokumentum hiányában is – megfelelően igazolhatja a jogsértés elkövetését (D.397/22/2017. számú határozat). Így adott esetben bizonyítékként értékelhetők az ajánlatkérő számára ténylegesen rendelkezésre álló – adott esetben akár

nyilvános – információk, így például a cégjegyzékben rögzített tulajdonosi összefonódás, a gazdasági szereplők alapító okirataiban rögzített döntéshozatali módok, illetve a gazdasági szereplők ajánlattevőként tanúsított tényleges magatartása (pl. formailag, vagy akár tartalmilag megegyező ajánlatok benyújtása, a hiánypótlás elmulasztása, a képviselő személyének azonossága stb.), végezetül az ajánlatkérőnek ezekből levont logikai következtetése.

A Tpv. 11. §-a vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti jogsértés esetén, de akár attól függetlenül is a Közbeszerzési Döntőbizottság megállapíthatja az alapvető sérelmet. Az ajánlatkérő az eljárást eredménytelenül nyilváníthatja, ha valamelyik ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az eljárás tisztaságát vagy a többi ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező érdekeit súlyosan sértő cselekményt követ el [Kbt. 75. § (2) bekezdés c) pontja]. A döntés meghozatalakor az ajánlatkérőnek mérlegelni kell, hogy a Kbt. 75. § (2) bekezdés c) pontja alkalmazandó-e, ha az eljárásban olyan érvényes ajánlatot benyújtó ajánlattevő is részt vesz, aki nem érintett az alapvető megsértésének elkövetésében.

5. kérdés

5.1. *Megismerheti-e a bontási jegyzőkönyv tartalmát, a benyújtott ajánlati árakat az az ajánlattevő, aki az adott részben nem nyújtott be ajánlatot (pl. az 1. rész tekintetében benyújtott ajánlati árakat megismerheti-e az az ajánlattevő, aki csak a 3. részajánlati körben tett ajánlatot)?*

5.2. *Az ajánlatkérőnek részajánlattétel esetén a hiánypótlási felhívást egységesen, avagy részajánlati körönként külön-külön kell kiküldenie?*

5.3. *Részt vehet-e a tárgyaláson, illetve tehet-e a tárgyaláson nyilatkozatot az az ajánlattevő, aki az adott részben nem tett ajánlatot? Meg kell-e részére küldeni a tárgyalási jegyzőkönyvet (pl.: jelen lehet-e az 1. rész tárgyalásán és ott tehet-e nyilatkozatot az az ajánlattevő, aki csak a 3. részben tett ajánlatot)?*

5.4. *Az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezést egységesen vagy részajánlati körönként külön-külön kell kiküldenie az ajánlatkérőnek?*

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

5.1. A Kbt. nem tartalmaz arra vonatkozó előírást, hogy a közbeszerzési eljárás dokumentumait (bontási jegyzőkönyvet, hiánypótlási felhívást, tárgyalási jegyzőkönyvet vagy az összegezést) részajánlati körönként külön-

külön kellene az ajánlatkérőnek megküldenie az ajánlattevők részére. Az EKR használata esetén a rendszer által automatikusan generált jegyzőkönyv valamennyi rész tekintetében tartalmazza a benyújtott ajánlatokat/jelentkezéseket és a Kbt. 68. § (1c) bekezdésére tekintettel valamennyi ajánlattevő/részvételre jelentkező számára hozzáférhetővé válnak a Kbt. 68. § (4)-(5) bekezdése szerinti adatok a bontás pillanatában. A papír alapú ajánlatok/jelentkezések bontása esetén valamennyi ajánlattevő/jelentkező személyesen jelen lehet az adott eljárásban érkezett valamennyi ajánlat ismertetésénél. A Kbt. 68. § (6) bekezdése szerint a bontási jegyzőkönyvet az összes ajánlattevőnek vagy részvételre jelentkezőnek meg kell küldeni, tehát jogszerűen jár el az ajánlatkérő, ha az eljárásban résztvevő valamennyi ajánlattevőnek/részvételre jelentkezőnek megküldi a bontási jegyzőkönyvet, függetlenül attól, hogy az adott gazdasági szereplő valamennyi részre ajánlatot tett-e.

5.2. A Kbt. nem tartalmaz arra vonatkozó előírást, hogy a hiánypótlási felhívást részajánlati körönként külön-külön kellene megküldeni, így jogszerűen jár el az ajánlatkérő akkor is, ha egyben küldi meg az ajánlattevőknek/jelentkezőknek a hiánypótlási felhívást, azzal, hogy abból egyértelműen megállapíthatónak kell lennie, hogy az adott hiány melyik részre és gazdasági szereplőre vonatkozik.

5.3. A Kbt. arra vonatkozó kifejezett előírást nem tartalmaz, hogy a tárgyalásokat részajánlattétel biztosítása esetén egyben vagy részenként kell az ajánlatkérőnek lefolytatnia, ugyanakkor részajánlattétel biztosítása esetén is egyazon közbeszerzési eljárásról van szó. A tárgyalásos eljárás második szakaszában az ajánlatkérő csak az alkalmasnak minősített és ajánlattételre felhívott részvételre jelentkezőkkel tárgyal. A tárgyaláson azok a gazdasági szereplők - illetőleg a képviselőikre jogosult személyek - vehetnek részt, akiknek az ajánlatkérő tárgyalási meghívót küldött. Ajánlatkérő dönthet úgy, hogy együttesen tárgyal az ajánlattevőkkel és dönthet úgy, hogy külön-külön tárgyalást tart, azonban ez utóbbi esetben is biztosítania kell az egyenlő bánásmódot, azaz az ajánlatkérő által adott bármilyen tájékoztatást az összes ajánlattevőnek meg kell adni. Amennyiben az ajánlatkérő nem szeretné, hogy az eljárásban részt vevő, de az adott részre ajánlatot be nem nyújtó ajánlattevő megismerje valamely ajánlattevő másik részre tett ajánlatát, lehetősége van külön-külön tárgyalást tartani. A tárgyalási módszer függ attól is, hogy az egyes részek

mennyire függenek egymással össze, szóban miről tárgyal az ajánlatkérő, illetőleg, hogy az ajánlatok tartalmazzanak-e üzleti titkot. A tárgyalás lefolytatásának menetét és az ajánlatkérő által előírt szabályait az ajánlattételi felhívásnak minden esetben tartalmaznia kell.

5.4. Uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzési eljárás esetén a Kbt. 79. § (2) bekezdése lehetőséget biztosít az ajánlatkérőnek arra, hogy részenként külön-külön készítse el az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezést, azonban ez nem kötelező. Nemzeti eljárásrendben kizárólag egy összegezés küldhető az ajánlattevők részére a Kbt. 114. § (15) bekezdésére tekintettel. Eljárásrendtől függetlenül jogszerűen jár el az ajánlatkérő, ha az ajánlatok elbírálásáról készült összegezést egyben küldi meg az összes ajánlattevőnek, azzal, hogy az összegezés tartalmából egyértelműnek kell lennie, hogy az adott információ, illetve adat melyik részre vonatkozik.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

5.1. A Kbt. 68. § (1c) bekezdése szerint „Az elektronikusan benyújtott ajánlat vagy részvételi jelentkezés esetében a (4)-(5) bekezdés szerinti adatokat az EKR a bontás időpontjától kezdve azonnal elektronikusan - azzal a tartalommal, ahogyan azok az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben szerepelnek - az ajánlattevők vagy részvételre jelentkezők részére elérhetővé teszi.”

A Kbt. 68. § (3) bekezdése szerint „A nem elektronikusan benyújtott részvételi jelentkezések és ajánlatok felbontásánál csak az ajánlatkérő, az ajánlattevők (részvételre jelentkezők), valamint az általuk meghívott személyek, továbbá - a közbeszerzéshez támogatásban részesülő ajánlatkérő esetében - a külön jogszabályban meghatározott szervek képviselői és személyek lehetnek jelen. E személyek a bontáson a felolvasólapba betekinthetnek.”

Mivel a Kbt. nem tartalmaz olyan előírást, hogy a bontási jegyzőkönyvet részenként kell megküldeni, következésképpen a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a bontási jegyzőkönyvet egyidejűleg az összes ajánlattevő számára meg kell küldeni - EKR-ben lefolytatott eljárás esetén az EKR-en keresztül - a Kbt. 68. § (6) bekezdésére tekintettel. Az EKR technikailag nem teszi lehetővé a bontási jegyzőkönyv részenkénti kiküldését és a címzett gazdasági szereplők kiválasztását, az EKR által generált bontási jegyzőkönyvet valamennyi ajánlattevőnek/részvételre jelentkezőnek egységesen van lehetőség megküldeni.

5.2. A Kbt. 71. § (2) bekezdése szerint „A hiánypótlásra vagy a felvilágosítás nyújtására vonatkozó felszólítást az ajánlatkérő a többi ajánlattevő vagy részvételre jelentkező egyidejű értesítése mellett közvetlenül köteles az ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező részére megküldeni.”

5.3. Ha az ajánlatkérő az ajánlattevőkkel egyenként tárgyal, az ajánlattevő hozzájárulása nélkül a tárgyaláson az ajánlatáról közölt semmilyen információ nem osztható meg a többi ajánlattevővel. A Kbt. 88. § (4) bekezdése alapján a tárgyalási jegyzőkönyvet minden, az adott tárgyaláson részt vett ajánlattevőnek alá kell írnia, és részükre egy példányt át kell adni vagy két munkanapon belül meg kell küldeni, tehát amely gazdasági szereplő részére az ajánlatkérő tárgyalási meghívót küldött, és amely részt vett a tárgyaláson, az jogosult a jegyzőkönyv tartalmának megismerésére. Hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban az ajánlatkérő az ajánlattételre felhívott gazdasági szereplőkkel tárgyal.

5.4. Részenkénti összegezés készítése esetén is köteles az ajánlatkérő a Kbt. 79. § (2) bekezdésére tekintettel a Kbt. 79. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatást az írásbeli összegezésnek minden ajánlattevő, illetve minden részvételre jelentkező részére egyidejűleg megküldeni.

2026.szeptember 01. napjától hatályát veszti majd a Kbt. 114. § (15) bekezdése és nemzeti eljárásra is irányadó lesz a Kbt. 79. § (2) bekezdése.

6. kérdés

Egy önkormányzat szeretné a meglévő lámpatesteket lecserélni. Az állásfoglalás-kérés arra irányul, hogy a lámpatestek cseréje építési beruházásnak vagy árubeszerzésnek minősül?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Az állásfoglalás-kérésből nem állapítható meg, hogy a lámpatestek cseréje pontosan milyen műszaki tartalom mellett valósul meg, a lámpatestek megvásárlásán kívül milyen kapcsolódó munkákat, munkanemeket foglal magában, így nem állapítható meg a pontos beszerzési tárgy sem a Közbeszerzési Hatóság rendelkezésére álló információk alapján. A beszerzés tárgyának meghatározásához az Európai Közösségek Bizottságának a közös közbeszerzési szószedetről szóló 213/2008/EK rendelete (továbbiakban: CPV rendelet) és a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény (továbbiakban: Méptv.) nyújt segítséget. A közbeszerzési eljárás felelős előkészítése és ennek részeként a beszerzési tárgy

pontos meghatározása az ajánlatkérő kompetenciájába tartozik.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 8. § (3) bekezdésének három fordulata közül bármelyik megvalósulása esetén építési beruházásnak minősül a beszerzés.

A magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény 16. § 34. pontja szerint „épitmény: az épület és műtárgy gyűjtőfogalma, építési tevékenységgel létrehozott, vagy késztermékként az építési helyszínre szállított, – rendeltetésére, szerkezeti megoldására, anyagára, készütségi fokára és kiterjedésére tekintet nélkül – minden olyan helyhez kötött műszaki alkotás, amely a terepszint, a víz vagy az azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér megváltoztatásával, beépítésével jön létre”.

A 31500000-1 CPV kódú világítóberendezések és villamos lámpák, a 34928500-3 CPV kódú közvilágítási berendezések, a 34928510-6 CPV kódú közvilágítási oszlopok, a 34928520-9 CPV kódú lámpaoszlopok és a 34928530-2 CPV kódú köztéri lámpák megvásárlása önmagában árubeszerzésnek minősül a CPV rendelet alapján. A Kbt. 8. § (2) bekezdése szerint a kapcsolódó beállítás és üzembe helyezés, beszerelés is árubeszerzésnek minősül. Ugyanakkor az 50232000-0 CPV kódú közvilágítási és forgalomirányító lámpák karbantartása már szolgáltatásnak, míg az épületgépészeti szerelés (pl. 45316100-6 CPV kódú kültéri világítóberendezések szerelése, 45316110-9 CPV kódú közúti világítóberendezések szerelése) és a 45310000-3 CPV kódú villamos szerelési munka építési beruházásnak minősül a CPV rendelet szerint.

A beszerzés tárgyának meghatározásához javasolt megvizsgálni, hogy kizárólag lámpatestek beszerzéséről és beüzemeléséről, illetőleg az árubeszerzéshez szükséges beszerelési munkákról van-e szó, avagy kapcsolódnak hozzá egyéb szerelési munkák is, illetőleg, hogy a teljesítéshez milyen képzettségű szakemberekre és milyen engedélyekre van szükség. A beszerzés tárgyának megítéléséhez segítséget nyújtanak a CPV rendelet mellett a hatályos magyar építésügyi jogszabályok is.

Tekintettel arra, hogy a Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik a beszerzés tárgyának műszaki tartalmára vonatkozó információval, a Kbt. szerinti beszerzési tárgy meghatározása végső soron az ajánlatkérő feladata és felelőssége.

A Közbeszerzési Hatóság javasolja megvizsgálni a Kbt. 22. § (1) bekezdése szerinti egyes beszerzés lehetőségét is, amikor is a fő tárgy teszt alapján kell az ajánlatkérőnek eldöntenie, hogy a beszerzés mely Kbt. szerinti beszerzési tárgynak felel meg. A beszerzés fő tárgyának meghatározása kiemelt jelentőséggel bír, figyelemmel a Közbeszerzési Döntőbizottság D.509/14/2024., D.622/21/2024., D.640/11/2024 és D.798/8/2024. számú határozataira is, amelyekben a Közbeszerzési Hatóság Elnökének hivatalbóli kezdeményezése alapján került sor a Kbt. 28. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 115. § (1) bekezdése megsértésének megállapítására, a beszerzés tárgyának nem megfelelő volta miatt.

7. kérdés

7.1. *Helyes-e azon ajánlatkérői értelmezés, hogy a Kbt. 56. § (3) bekezdése alapján nem kötelező megadni uniós nyílt eljárásban az ajánlattételi határidő napját megelőző 6. napon (egyébként este 21:36-kor) érkezett kiegészítő tájékoztatás-kérésre a választ, abban az esetben sem, ha az ajánlattételi határidő lejárt előtti 10. nap munkaszüneti napra esett és a következő munkanap az ajánlattételi határidő napját megelőző 6. nap volt?*

7.2. *Ajánlatkérő jól értelmezi-e, hogy a Kbt. 56. § szerinti kiegészítő tájékoztatás kérés benyújtása kapcsán a Kbt. 48. § (3) bekezdése szerinti határidő-számítás nem alkalmazandó, mert az nem határidő, hanem egy határnap?*

7.3. *Amennyiben ajánlatkérő rosszul értelmezi a Kbt. rendelkezéseit, úgy kérjük szíves álláspontjukat a tekintetben, hogy az ajánlattételi határidő napját megelőző 6. napon este 21:36-kor (tehát jelentősen a munkaidő lejárta követően) érkezett kiegészítő tájékoztatás kérés esetén meg kell-e hosszabbítani az ajánlattételi határidőt, ha ajánlatkérő megválaszolja a kiegészítő tájékoztatást, de már csak a következő munkanapon?*

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

7.1.-7.3. Ajánlatkérő jól értelmezi, hogy a Kbt. 56. § (3) bekezdése alapján uniós nyílt eljárásrendben az ajánlattételi határidő napját megelőző 6. napon érkezett kiegészítő tájékoztatás-kérésre nem kötelező a választ megadni, abban az esetben sem, ha a kérdéses határidő munkaszüneti napra esett.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint kiegészítő tájékoztatás esetén a visszafelé számított határidőkre az időtartamokra, időpontokra és határidőkre vonatkozó szabályok meghatározásáról szóló, a Tanács 1182/71/EGK, EURATOM rendeletének (továbbiakban: Eur-

atom-rendelet) 3. cikk (2) bekezdés b) pontja alkalmazandó, azaz uniós nyílt eljárás esetén a kérés határidő az ajánlattételi határidő napját megelőző 10. nap utolsó órájának végével jár le. A Kbt. 48. § (3) bekezdése szerinti határidő-számítás nem vonatkozik a visszafelé számított határidőkre, így a kiegészítő tájékoztatás-kérések határidejére sem.

Az elkésett kiegészítő tájékoztatás-kérésre nem kötelező válaszolni, ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy az ajánlatkérő nem válaszolhatja meg a későn érkezett kérdést. Amennyiben az ajánlatkérő úgy dönt, hogy az elkészttség ellenére megválaszolja a kérdést, úgy azt a Kbt. 56. § (2) bekezdése szerinti határidőben – uniós nyílt eljárás esetén az ajánlattételi határidőt megelőző 6. nap végéig – kell megtennie, ellenkező esetben meg kell hosszabbítania az ajánlattételi határidőt. A határidőn túl érkezett kiegészítő tájékoztatás-kérés megválaszolásával összefüggésben az ajánlatkérőnek azt kell mérlegelnie, hogy a válasz megadása szükséges-e a megfelelő ajánlattételhez, figyelemmel a Kbt. alapelveire is.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 48. §-a tartalmazza a Kbt.-ben meghatározott határidők számításának a módját. Egyéb, a közbeszerzési eljárási határidők számításának módjára vonatkozó rendelkezést a Kbt. nem tartalmaz. A Kbt.-ben nem szabályozott kérdésekben a határidő számítására a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/24/EU irányelv preambulumának (106) bekezdése alapján az Euratom-rendelet alkalmazandó. Az Euratom-rendelet közvetlenül és kötelezően alkalmazandó az Európai Unió valamennyi tagállamában.

Az Euratom-rendelet 3. cikk (4) bekezdése az alábbi rendelkezéseket tartalmazza: „Amennyiben egy nem órákban kifejezett határidő utolsó napja munkaszüneti nap, vasárnap vagy szombat, úgy a határidő a következő munkanap utolsó órájának végével jár le. Ez a rendelkezés nem vonatkozik az adott időponttól vagy eseménytől visszamenőlegesen számított határidőkre.”

Ezen rendelkezés értelmezéséhez az Euratom-rendelet 3. cikk (2) bekezdése nyújt segítséget, amely az alábbi rendelkezéseket tartalmazza: „Az (1) és a (4) bekezdés rendelkezéseire is figyelemmel:

a) az órákban kifejezett határidő a határidő első órájának kezdetével kezdődik és utolsó órájának végével jár le;

b) a napokban kifejezett határidő a határidő első napja első órájának kezdetével kezdődik és utolsó napja utolsó órájának végével jár le;

c) a hetekben, hónapokban vagy években kifejezett határidő a határidő első napja első órájának kezdetével kezdődik és az utolsó hét, hónap vagy év azon napja utolsó órájának végével jár le, amely elnevezésénél vagy számánál fogva megfelel a határidő kezdőnapjának. Amennyiben a hónapokban vagy években kifejezett határidő esetében az utolsó hónapban hiányzik az a nap, amelyen a határidőnek le kellene járnia, úgy a határidő az adott hónap utolsó napja utolsó órájának végével jár le;

d) ha a határidő tört hónapot foglal magában, a tört hónap kiszámítása céljából úgy kell tekinteni, hogy a hónap harminc nappól áll.”

A Kbt. 56. § (2)-(3) bekezdése napokban meghatározott visszafelé számított határidőt tartalmaz, ezért ebben az esetben az Euratom-rendelet 3. cikk (2) bekezdésének b) pontja az irányadó, amely alapján a napokban kifejezett határidő a határidő utolsó napja utolsó órájának végével jár le. A kiegészítő tájékoztatás megadására vonatkozó Kbt. 56. § (2) bekezdése szerinti határidő – amelyet a Kbt. napokban határoz meg, és amelyet visszafelé kell számítani – akkor is lejár, ha a lejárat napja nem munkanapra esik. Ez azt jelenti, hogy uniós eljárásrendben, nyílt eljárásban a kiegészítő tájékoztatást az ajánlattételi határidő lejártától visszafelé számított 6. napon 24:00-ig kell megadni. A kötelezően megválaszolandó kiegészítő tájékoztatás kérés benyújtásának a határidejét a válaszadás – el nem halasztott – időpontjától visszafelé kell számítani, amely az ajánlattételi határidő lejártától számított 10. nap végére esik akkor is, ha az nem munkanap. Uniós nyílt eljárásban az ajánlattételi határidőt megelőző 6. napot követően a kiegészítő tájékoztatást már csak az ajánlattételi határidő meghosszabbításával lehet megadni. Előfordulhat, hogy az ajánlatkérőnek ténylegesen a határidő lejárt előtti utolsó munkanapon van módja a kiegészítő tájékoztatást megadni, ilyenkor ezen a napon kell megküldeni az ajánlattevőknek, ellenkező esetben az ajánlattételi határidőt el kell halasztania. Azonban ez nem jelenti azt, hogy a kérés határidő ezen az utolsó munkanapon járna le.

8. kérdés

A kérdező álláspontja szerint tekintettel arra, hogy az adott építőipari kivitelezési tevékenység a Kbt. hatálya alá tartozik, abban az esetben is, ha a Kbt. 9. § (1) bekezdés b) pont bb) al-

pontja alapján mentesül annak alkalmazása alól, nem kötelező építetói fedezetkezelő közreműködése, mivel építetói fedezetkezelő közreműködése kizárólag a Kbt. hatálya alá nem tartozó építőipari kivitelezési tevékenység esetében kötelező az Épkiv. rendelkezése alapján. A kérdés arra irányul, hogy ha a Kbt. 9. § (1) b) pont bb) alpontja szerint a beszerzés – és így az építőipari kivitelezési tevékenység – mentesül a Kbt. alkalmazása alól, ugyanakkor az építőipari kivitelezési tevékenység értéke a Kbt. szerinti közösségi értékhatárt eléri, abban az esetben kötelező-e az építetói fedezetkezelő közreműködése vagy sem?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Építetói fedezetkezelő bevonása kötelező a Kbt. hatálya alá nem tartozó, közösségi (azaz uniós) közbeszerzési értékhatárt elérő vagy meghaladó értékű építőipari kivitelezés tevékenység esetén. Egy beszerzés akkor tartozik a Kbt. hatálya alá, ha az ajánlatkérő – akár esetleg támogatás miatt – a Kbt. alanyi hatálya alá tartozó szervezet és a beszerzés a Kbt. tárgyi hatálya alá tartozik, azaz nem tartozik a tárgyi kivételek közé, továbbá a beszerzés becsült értéke eléri az adott beszerzési tárgyra irányadó közbeszerzési értékhatárt és visszerthes szerződés megkötésére irányul. A tárgyi kivételek közé tartozó beszerzések nem tartoznak a Kbt. tárgyi hatálya alá, azaz az e körbe eső beszerzések megvalósítása érdekében nem szükséges közbeszerzési eljárást lefolytatni. Ily módon, ha az adott építőipari kivitelezés – mint tárgyi kivétel – nem tartozik a Kbt. hatálya alá, akkor a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az Épkiv. 17. § (2) bekezdés b) pontjára tekintettel kötelező az építetói fedezetkezelő bevonása, amennyiben a beszerzés Épkiv. 17. § (3) bekezdése szerint számított értéke eléri a közösségi közbeszerzési értékhatárt. Annak megítélése, hogy a konkrét beruházás a Kbt. tárgyi hatálya alá tartozik-e, és hogy annak becsült értéke eléri-e az uniós közbeszerzési értékhatárt, az ajánlatkérő feladata és felelőssége. Egyebekben javasoljuk, hogy a közbeszerzési kérdéseken túlmutató, szakági kérdésekben forduljanak az illetékes minisztériumhoz kérdéseikkel.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Az Épkiv. 1. § (4) bekezdése alapján a Kbt. hatálya alá tartozó építési beruházások esetében az Épkiv. rendelkezéseit a Kbt.-ben és a Kbt. végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni. Az Épkiv. 17. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Kbt. hatálya alá nem

tartozó, de a Kbt. szerinti közösségi értékhatárt elérő vagy azt meghaladó értékű építőipari kivitelezési tevékenység megvalósítására kell építetói fedezetkezelőt bevonni. Bár a konkrét ajánlatkérő személye a kérdésből nem állapítható meg, az állásfoglalás-kérés alapján vélhetően a Kbt. 5-7. §-a szerinti ajánlatkérőről van szó, tehát a Kbt. alanyi hatálya alá tartozik az állásfoglalás-kéréssel érintett szervezet, amely a közbeszerzési értékhatárt elérő, kivételi körbe nem tartozó beszerzési tekintetében közbeszerzési eljárás lefolytatására köteles.

A Kbt. 9. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontja szerint a Kbt.-t nem kell alkalmazni az „olyan beszerzésekre, amelyek esetében Magyarország alapvető biztonsági érdekei, a minősített adatok védelme vagy a szükséges különleges biztonsági intézkedések a közbeszerzési eljárás alóli mentesüléshez képest kisebb beavatkozással járó intézkedésekkel nem garantálhatóak, és amelyek megrendelésére az Országgyűlés illetékes bizottsága jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő kezdeményezés alapján hozott előzetes döntésében e törvény alkalmazása alól felmentést adott.”

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az a konkrét beszerzés, amely a Kbt. rendelkezéseinél fogva a tárgyi kivételek közé tartozik, nem tartozik a Kbt. hatálya alá, hiszen a Kbt. 9. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontja kiveszi a konkrét beszerzést a közbeszerzési törvény hatálya alól. Az Épkiv. 17. § (2) bekezdés b) pontja a Kbt. hatálya alá nem tartozó építőipari kivitelezésekre írja elő az építetói fedezetkezelő kötelező közreműködését, amennyiben a jogszabályban megadott értékhatárt eléri a kivitelezés Épkiv. 17. § (3) bekezdése szerint számított értéke. Az állásfoglalás-kérésből megállapítható, hogy az érintett beszerzés eléri az uniós közbeszerzési értékhatárt és építőipari kivitelezésről van szó, tehát ha nem tartozik a beszerzés a Kbt. hatálya alá – mert tárgyi kivétel a törvény alkalmazása alól –, akkor álláspontunk szerint építetói fedezetkezelő bevonása szükséges. Ezt támasztja alá az építetói fedezetkezelő intézmény célja is, amely hasonló a közbeszerzési eljárásokban alkalmazandó az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X.30.) Korm. rendelet (továbbiakban: Épber. rendelet) 32/A. §-a szerinti kifizetési szabályok céljához, biztosítja a kivitelezés fedezetének és a kivitelező által nyújtott biztosítéknak a célhoz kötött felhasználását, az al-

vállalkozók kifizetését, az építőipari láncartozások kialakulásának megakadályozását. Mivel a közbeszerzés alól mentesült kivitelezések esetén nem kell alkalmazni az Épkiv. rendelet 32/A. §-át alvállalkozó bevonása esetén, logikus, hogy az alvállalkozók határidőben történő kifizetését, a láncartozások kialakulásának elkerülését biztosítani kell, amelyre az építetők fedezetkezelő intézménye került bevezetésre.

Az Épkiv. 17. § (2) bekezdés b) pontja az építetők fedezetkezelő kötelező közreműködését nem az adott szervezet ajánlatkérői minőségéhez vagy annak hiányához köti, hanem az adott konkrét beszerzéshez, építőipari kivitelezési tevékenységhez, ily módon, ha az adott beszerzés – és nem maga az ajánlatkérő –, nem tartozik a Kbt. hatálya alá, akkor kötelező az építetők fedezetkezelő bevonása.

A Közbeszerzési Hatóság nem ért egyet a kérdező azon álláspontjával, miszerint „az adott építőipari kivitelezési tevékenység a Kbt. hatálya alá tartozik, függetlenül attól, hogy a Kbt. 9. § (1) b) bb) alpontja szerint mentesül a Kbt. alkalmazandósága alól”.

Mivel a kérdező tájékoztatása szerint az adott beszerzés a Kbt. alóli tárgyi kivételek közé tartozik, ezért álláspontunk szerint az adott kivitelezési tevékenység nem tartozik a Kbt. hatálya alá, így alkalmazandó rá az Épkiv. 17. § (2) bekezdés b) pontja.

9. kérdés

9.1. Egy önkormányzat támogatási igényt nyújtott be a Versenyképes Járások Program (hazai forrás) keretében a már meglévő kerékpárút egyes szakaszának felújítására. A kivitelezés becsült értéke önmagában még nem alapozná meg a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettségét, azonban az önkormányzat a 2024-2025-ös évben több útfelújítást is megvalósított, illetőleg jelenleg is folyamatban vannak kivitelezések. Ezek a beruházások önkormányzati saját forrásból vagy uniós forrásból valósulnak/valósultak meg. A kérdés arra irányul, hogy jelen esetben megvalósul-e a Kbt. 19. §-a szerinti részekre bontás tilalma?

9.2. Ha igen, akkor lefolytatható-e a Kbt. 115. §-a szerinti nemzeti nyílt közbeszerzési eljárás a kivitelező kiválasztása érdekében?

A Közbeszerzési Hatóság válasz

9.1.-9.2. Annak megítélése, hogy az ajánlatkérő által a különböző helyszíneken megvalósított útfelújításoktól elválasztható-e az állásfoglalás-kéréssel érintett kerék-

párút felújítása, elsődlegesen attól függ, hogy a beruházás részekre bontható-e vagy egységet alkot, az egyes útszakaszok önállóan funkcionálnak vagy rendeltetésük betöltésére együttesen alkalmasak. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint elsődlegesen a műszaki-gazdasági funkcionális egység vizsgálata alapján ítéltető meg az, hogy a beszerzést részekre lehet-e bontani. Emellett az önkormányzatnak a részekre bontás tilalmának vizsgálatakor figyelembe kell vennie az ún. kiegészítő szempontokat is. Önmagában a földrajzi elkülönülés ténye nem alapozza meg a becsült érték részekre bontásának lehetőségét abban az esetben, ha a műszaki-gazdasági funkcionális egység a földrajzi elkülönülés ellenére is megállapítható (az Európai Unió Bíróságának T-358/08. számú ítélete).

A részekre bontás tilalma fennállásának, vagy fennállása hiányának kérdésében – valamennyi releváns körülményt, és a jelen állásfoglalásban is leírtakat együttesen figyelembe véve és mérlegelve – végsősoron az ajánlatkérőnek szükséges döntést hoznia.

Az önkormányzat a Kbt. 5. § (1) bekezdés cd) pontja alapján klasszikus ajánlatkérőnek minősül. A tervezett beruházás értéke a Közbeszerzési Hatóság rendelkezésére álló információk alapján önmagában ugyan nem éri el a nettó 60 millió Ft-os közbeszerzési értékhatárt, de amennyiben az ajánlatkérő az alábbiakban ismertetésre kerülő szempontok alapján arra a következtetésre jut, hogy a beruházások nem bonthatók részekre és a korábbi beruházásoktól nem választható el, azaz nem minősül új beszerzési igénynek a kerékpárút felújítása, az esetben nemzeti eljárásrendben közbeszerzési eljárást kell lefolytatni a Kbt. 19. § (3) bekezdésére tekintettel.

Amennyiben a Kbt. 19. § (3) bekezdése szerint számított becsült érték nem éri el a nettó 300 millió Ft-ot, az esetben a Kbt. 115. §-a szerinti eljárás alkalmazható. A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet, hogy az ajánlatkérő akkor alkalmazhatja a Kbt. 115. §-a szerinti eljárást, ha a verseny biztosításához megfelelő számú teljesítésre képes gazdasági szereplőről van tudomása.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 19. § (3) bekezdése alapján az egy építési beruházás értéke nem bontható részekre. Az Európai Unió Bírósága a C-16/98. sz. ítéletében kimondta, hogy az egy építési beruházás fennállásának megítélésekor a gazdasági és műszaki funkció egysége a döntő szem-

pont. A Bíróság rámutatott, hogy azt kell vizsgálni, hogy a külön szerződésekben foglalt építési munkák együtt egy funkciót töltenek-e be, mind műszaki, mind gazdasági értelemben. A közbeszerzés tervezésekor az építési munkák eredményének gazdasági és műszaki rendeltetése, funkciója a kiindulópont és attól függően kell megítélni, hogy egy szerződéssel vagy több szerződéssel valósíthatók-e meg a beruházások. A beruházások tárgya, rendeltetésének azonossága és felhasználásuk egymással való közvetlen összefüggésének vizsgálata során lehet megítélni, hogy az építési beruházások becsült értékét részekre lehet-e bontani. A Zaragoza város csatornázási és szennyvíztisztító létesítményeinek fejlesztése és kibővítése tárgyú, T-358/08. számú ügyben a Törvényszék arra tekintettel állapította meg a részekre bontás tilalmának fennállását, hogy amennyiben a különböző építési munkák eredménye szerves részét képezi a Zaragoza csatornázási hálózata által betöltött rendeltetésnek, az e hálózat által lefedett terület alkotja a releváns földrajzi területet, akár a városi agglomerációhoz tartozik, akár az önkormányzat területéhez.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak a becsült érték számítása, a részekre bontás tilalma és a beszerzési igények mesterséges egyesítése tárgyában kiadott útmutatója (2021.09.30., továbbiakban: Útmutató) szerint „A becsült érték meghatározása során az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet nyújthat segítséget. A Korm. rendelet 13. § (2) bekezdése ugyanazon építési beruházásnak minősíti az egy építési engedélyben több megvalósulási szakaszra bontott építési beruházást. Ez a szabály további segítséget nyújt az ugyanazon építési beruházás megítéléséhez azzal, hogy az egy építési engedély is a beruházás egységét mutatja. Több engedély ugyanakkor természetesen nem zárja ki az egy egységes építési beruházás megvalósulását.”

Az Útmutató szerint „abban az esetben, ha az egyes utak, illetve érintett útszakaszok önállóan funkcionálnak, vagyis rendeltetésüket önállóan is megvalósítják, egyik szakasz a másik nélkül is használható, azok értéke jogszerűen részekre bontható. Ha viszont az egyes útszakaszok a funkciójuk betöltésére önállóan nyilvánvalóan nem alkalmasak, az azok építésére vonatkozó becsült értékeket jogszerűen nem lehet részekre bontani. Például körforgalom és a hozzá csatlakozó út értékét azok műszaki egységére tekintettel nem javasolt

részekre bontani, ugyanakkor, ha két eltérő földrajzi helyen egymáshoz nem kapcsolódó, önállóan funkcionáló útszakaszokat érint a beruházás, azok értékét jogszerűen részekre lehet bontani.”

Az Útmutató arra is kitér, hogy „A Bíróság gyakorlata alapján az ajánlatkérő költségvetési tervezésével összefüggő indokok nem törlik meg egy beszerzés funkcionális egységét. Így például, ha egy feladat elvégzésére az ajánlatkérő azért köt két egymást követő évben egy-egy szerződést, mert a később elvégzendő részfeladatot érintően a költségvetési fedezettel csak a második évben fog rendelkezni, ez nem ad lehetőséget a szerződések értékének külön kezelésére.”

A különböző helyszíneken lezajló beruházások tekintében segítségül szolgálhat a kiegészítő szempontok vizsgálata, mint például az egységes tervezés és döntés, ugyanazon ajánlatkérő személye, azonos jogalap és azonos feltételek a szerződések megkötésekor, időbeli összefüggés, a beruházás céljának, időtartamának vizsgálata. Az állásfoglaláskérésben foglaltak alapján az egyes kiegészítő szempontokat illetően az alábbi következtetések vonhatók le.

Az ajánlatkérő személye vélhetően azonos. Feltételezhetően megvalósul az egységes tervezés és döntés is, tekintettel arra, hogy a beszerzési igény már ismert az ajánlatkérő előtt jelenleg is, a 2024-2025. évi útépitések egy táblázatban, beszerzési tervben szerepelnek. A beszerzések között a tartalmi hasonlóság is fennáll, tekintettel arra, hogy valamennyi beszerzés útfelújításra, útépitésre irányul. Vélhetően az időbeli összefüggés is fennáll a beszerzések között, mivel azok 2024-2025. évben kerülnek megvalósításra és ajánlatkérő egyszerre tervez velük. A beruházás a rendelkezésre álló információk alapján a korábbi útfelújításoktól eltérő projekt keretében, eltérő forrásból valósul meg, így a közös projektcél nem áll fenn.

Európai bizottsági audit tapasztalatok alapján a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács az Útmutatóban felhívja a jogalkalmazók figyelmét arra, hogy „amennyiben a beszerzések egy uniós támogatáspolitikai értelemben vett projekt keretében kerülnek megvalósításra, ez a tény az egyes beszerzéseket összekapcsolhatja a becsült érték meghatározása szempontjából, hiszen a közösen elérendő projektcél önálló funkcionális egységet is létrehozhat.”

Ugyanakkor az Útmutató szerint „nem a hazai támogatási pályázat/projekt a döntő szempont a „részekre

bontás tilalma” szabály vizsgálatakor, hanem a műszaki-gazdasági funkcionális egység fennállása. Ha az ajánlatkérő az egységesnek minősülő beszerzését több támogatáspolitikai értelemben vett projektből finanszírozza, azok értékét önmagában a finanszírozás forrásának különbözőségére tekintettel jogszerűen nem bonthatja részekre.”

A beszerzések pontos műszaki tartalma, a szerződések jogalapja, azok azonossága tekintetében a Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik információval.

10. kérdés

10.1. *A mobilház beszerzése árubeszerzésnek, építési beruházásnak vagy esetleg vegyes beszerzésnek minősül? A mobilház gyárilag előre elkészített termékként kerül szállításra, a helyszínen csak telepítési, beállítási munkákat végeznek és a szerződés elsődlegesen a késztermék tulajdonjogának megszerzésére irányul, a telepítést, beállítást és üzembe helyezést a szállító végzi, azonban a mobilház vezetékes vízre és villanyra csatlakoztatása előzetes, de nem jelentős kiépítést (építési munkálatokat) igényel, és a Kedvezményezett a mobilház beszerzését a kiépítéssel együtt egy szerződésben kívánja beszerezni.*

10.2. *Amennyiben a mobilház beszerzése vegyes beszerzésnek minősül, hogyan kell meghatározni a beszerzés fő tárgyát, amennyiben a mobilház, mint késztermék ára a teljes beszerzési értéknek nagyságrendileg a 3/4-ét, míg a kapcsolódó, a mobilház vezetékes vízre és villanyra csatlakoztatásához szükséges előzetes építési munkálatok a teljes beszerzés értékének 1/4-ét teszik ki?*

10.3. *Amennyiben vegyes beszerzésként a mobilház beszerzése árubeszerzésnek minősül, úgy egybeszámítandó-e a projekt keretében megvalósuló egyéb árubeszerzésekkel (pl. a mobilház belső berendezésének beszerzésével)?*

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

10.1.-10.3. Amennyiben a mobilházak állásfoglalás kérés szerinti telepítésének eredményeként a magyar építészettről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Méptv.) 16. § 34. pontja szerinti építmény jön létre, a kapcsolódó beszerzési igény vélhetően a Kbt. 8. § (3) bekezdés b) vagy c) pontja szerinti építési beruházásnak minősül. Ellenkező esetben vélhetően a Kbt. 8. § (2) bekezdése szerinti árubeszerzésről van szó, és az állásfoglalás kérésben kiemelt telepítési tevékenységek a Kbt. 8. § (2) bekezdésében szabályozott beállítás, üzembe helyezés fogalmi körébe tartoznak. A beszerzési tárgy

meghatározása és az ezzel kapcsolatos felelős vizsgálat elvégzése az ajánlatkérő kompetenciájába tartozik.

Amennyiben árubeszerzés és építési beruházás a beszerzés tárgya (vegyes beszerzés), akkor a Kbt. 22. § (1) bekezdése szerinti rendelkezések az irányadók és a „fő tárgy teszt” alkalmazandó, tehát a fő tárgynak megfelelő beszerzéstípusra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a közbeszerzési eljárás során.

Amennyiben az ajánlatkérő a beszerzést árubeszerzésnek minősíti, az esetben annak megítéléséhez, hogy a projektben megvalósuló egyéb árubeszerzések és a mobilház beszerzése részekre bontható-e, elsődlegesen a műszaki-gazdasági funkcionális egység fennállásának vizsgálata szükséges, emellett vizsgálandók az ún. kiegészítő szempontok is.

A Közbeszerzési Hatóság nem rendelkezik információval az azonos projekt keretében megvalósuló egyéb árubeszerzések műszaki tartalmát illetően, ugyanakkor európai bizottsági audit tapasztalatok alapján felhívjuk a figyelmét arra, hogy amennyiben a beszerzések egy uniós támogatáspolitikai értelemben vett projekt keretében kerülnek megvalósításra, ez a tény az egyes beszerzéseket összekapcsolhatja a becsült érték meghatározása szempontjából, hiszen a közösen elerendő projektcél önálló funkcionális egységet is létrehozhat.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 8. § (2) bekezdésének megfelelően az árubeszerzés forgalomképes és birtokba vehető ingó dolog tulajdonjogának vagy használatára, hasznosítására vonatkozó jognak – vételi joggal vagy anélkül történő – megszerzése az ajánlatkérő részéről. Az árubeszerzés magában foglalja a beállítást és az üzembe helyezést is.

A Kbt. 8. § (3) bekezdése alapján építési beruházás a következő valamely munka megrendelése (és átvétele) az ajánlatkérő részéről:

- az 1. mellékletben felsorolt tevékenységek egyikéhez kapcsolódó munka kivitelezése vagy kivitelezése és külön jogszabályban meghatározott tervezése együtt;
- építmény kivitelezése vagy kivitelezése és külön jogszabályban meghatározott tervezése együtt;
- az ajánlatkérő által meghatározott követelményeknek megfelelő építmény bármilyen eszközzel vagy módon történő kivitelezése.

A Kbt. 8. § (2) bekezdése szerinti árubeszerzés fogalmi körébe esik, ha az árubeszerzéshez mellékesen tartoznak beállítási és üzembe helyezési műveletek. Építési beruházás esetében viszont a beszerzés részét képező eszközök a Kbt. 1. melléklete szerinti építési tevékenységek megvalósítását szolgálják a Kbt. 8. § (3) bekezdés a) pontjának megfelelően (vagy a Kbt. 8. § (3) bekezdés b) vagy c) pontjában hivatkozott építmények kivitelezéséhez szükségesek). Ha tehát a beszerezni kívánt áru(k), eszköz(ök) telepítése, üzembe helyezése a Kbt. 1. számú mellékletében szereplő kivitelezési feladatokhoz szükséges, meg kell határozni ezen építési tevékenységek műszaki jelentőségét, elvárt eredményét a beszerzés részét képező árulemek műszaki funkciójára és egyedi adottságaira is figyelemmel.

A Közbeszerzési Döntőbizottság gyakorlata szerint a beszerzési tárgy meghatározásához vizsgálni kell, hogy helyhez kötött-e a mobilház, fixen rögzíthető-e, állagsérelem nélkül bármikor leszerelhető, eltávolítható, áthelyezhető és máshol üzembe helyezhető-e, avagy a telek alkotó részévé válik (D.503/9/2021. számú határozat).

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amely 1. melléklet szerinti tevékenységek a rendelkezésre álló információk alapján adott esetben relevánsak lehetnek, azok különösen az alábbiak: Általános építési és mélyépítési munkák (45.21), előre gyártott szerkezetek helyszíni összeszerelése és felállítása (45.21), közmű-előkészítési munka (45111290-7).

Azokban az esetekben, amelyekben a beszerzés valamennyi (például az áru és az építési jellegű) eleme besorolható a Kbt. által meghatározott ugyanazon beszerzési tárgy fogalmi körébe [például a Kbt. 8. § (2) bekezdése szerinti árubeszerzéshez kapcsolódó beüzemelési, beállítási tevékenységek körébe vagy az árulemek felhasználásával járó építmények Kbt. 8. § (3) bekezdés

b)-c) pontjai szerinti kivitelezése körébe], a beszerzés valójában csak egy beszerzési tárgyat érint, nem pedig többet, így nem minősül a Kbt. 22. § (1) bekezdése szerinti vegyes beszerzésnek. Erre tekintettel állapította meg a D.503/9/2021. számú döntőbizottsági határozat, hogy az építménynek nem minősülő mobilszínpad beüzemelésének körében értelmezendő építési tevékenységek nem eredményeznek vegyes beszerzést

[D.503/9/2021. számú döntőbizottsági határozat 27-30. pontok].

A D.13/7/2023. döntőbizottsági határozat is az építési jogszabályok fontosságát hangsúlyozza, hiszen a Döntőbizottság e jogszabályi előírásokra tekintettel állapította meg, hogy az úszó stég sajátos építményfajtának minősülő úszómű, és így az úszó stég szállítására és telepítésére irányuló beszerzési igényt az ajánlatkérő jogszerűen minősítette a Kbt. 8. § (3) bekezdés b) pontja szerinti építési beruházásnak [D.13/7/2023. döntőbizottsági határozat 48-54. pontok].

Vegyes beszerzés esetén a közbeszerzési szerződés fő tárgyát körültekintően, egyedileg, a szerződéses teljes ügyletet objektív módon figyelembe véve kell vizsgálni. A fő tárgyat a szerződést jellemző, meghatározó alapvető kötelezettségek alapján kell megítélni, ennek keretében az értékarányok figyelembevétele csak egy, de nem kizárólagos tényező. Az állásfoglalás kérelmben közölt információk alapján vélhetően a mobilházak telepítése nem minősül a Kbt. 22. § (1) bekezdése szerinti vegyes (azaz több beszerzési tárgyat magában foglaló) beszerzésnek, ezért az ajánlatkérőnek azt szükséges meghatározni, hogy a beszerzési igény a Kbt. 8. § (2) bekezdése szerinti árubeszerzés vagy a Kbt. 8. § (3) bekezdés b), illetve c) pontja szerinti építési beruházás fogalmának hatálya alá tartozik-e.

Az ingó dolgok (például építési késztermékek) megvásárlása önmagában a Kbt. 8. § (2) bekezdése szerinti árubeszerzésnek minősül, és a Kbt. 8. § (2) bekezdése szerinti árubeszerzés fogalmába tartozik a beszerzés tárgyát képező árulemek beállítása, üzembe helyezése is. Olyan járulékos, kiegészítő jellegű tevékenységek (szolgáltatások, illetve építési tevékenységek) sorolhatók a beállítás, illetve beüzemelés körébe, amelyek kizárólag azt a célt szolgálják, hogy a beszerezni kívánt ingó dolgok – az ingó jelleg megtartása mellett – betöltsék a rendeltetésükből következő műszaki funkciót, elvégzésük csak az árubeszerzés miatt szükséges. Azonban a beszerzés tárgyát képező árulemek felhasználását igénylő, önálló műszaki eredmény elérésére (adott esetben egy építmény kivitelezésére) irányuló tevékenységek túlmutatnak a beállítás, üzembe helyezés fogalmi körén.

A Méptv. 16. § 34. pontja értelmében az építési helyszínre szállított késztermékek felhasználásával létreho-

zott „műszaki alkotás” az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén minősül építménynek:

- a terepszint, a víz vagy az azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér megváltoztatásával, beépítésével jön létre;
- helyhez kötött.

A Kúria Kfv. 37.322/2013/5. számú ítélete értelmében az a beton alapra elhelyezett mobilház, amely „az állandóra bekötött közművek és kitémasztásai folytán a telekkel tartósan egybe van építve”, és a kerekei csak a telken belüli elhelyezést szolgálják, az épület fogalmi körébe tartozó, „jellemzően emberi tartózkodás céljára szolgáló építménynek” minősül. A Kúria kiemelte, hogy az ítélet által érintett mobilház helyhez kötött műalkotás, így megfelel az építmény fogalmával kapcsolatos törvényi előírásoknak. A Kfv. 37.004/2016/8. számú kúriai ítélet is rámutatott, hogy az ítéletben vizsgált hűtőkamra kapcsán összehasonlítás céljából említett mobilház talajjal való egysége a pontalappal biztosított volt, ezért minősült építménynek.

A mobilházak építmény jellege kapcsán javasolt a telepítéssel érintett helység építési szabályait is megismerni. A Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2020. (I. 30.) önkormányzati rendelete (Belváros-Lipótváros Kerületi Építési Szabályzata) például kimondja, hogy a „konténer, konténerház, mobilház áthelyezhető, késztermékként a helyszínrre szállított vagy a helyszínen

összeszerelt, építménynek számító nyílással (nyílásokkal) ellátott moduláris építmény gyűjtőfogalma” (2. § 41. pont).

A Közbeszerzési Hatóságnak nem áll módjában az ajánlatkérő konkrét beszerzési igényének műszaki szempontú vizsgálata, vagy adott esetben a beszerzési igényt lefedő CPV kód alá sorolása, valamint annak megítélése sem, hogy az ajánlatkérő beszerzési igénye árubeszerzésnek vagy építési beruházásnak minősül-e. A Méptv. 16. § 34. pontja szerinti törvényi feltételek megvalósulását az ajánlatkérőknek az eset összes körülményére (így különösen a mobilház rögzítését érintő műszaki megoldásra) figyelemmel, egyedileg szükséges vizsgálni.

Árubeszerzés esetén az egy közbeszerzés fennállása tekintetében az áruk azonossága, illetve azok hasonló felhasználási célja a meghatározó szempont.

Egyebekben a Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmét, hogy ha az ajánlatkérőnek egy beszerzési igényével összefüggésben a Kbt. szabályai alapján nem keletkezik kötelezettsége közbeszerzési eljárás lefolytatására arra való tekintettel, hogy a beszerzésének a becsült értéke nem éri el a közbeszerzési értékhatárt, attól még nem kizárt, hogy az adott beszerzés megvalósítása érdekében lefolytasson egy Kbt.-nek megfelelő közbeszerzési eljárást a verseny minél szélesebb körben történő biztosítása érdekében.